

UC Leuven
Limburg

MOVING MINDS

Hoe taalleerkrachten het CLIL-traject op hun school kunnen versterken

Liesbeth Martens – Machteld Pensaert – Roel Van der Auwera – Ilse Van Hooydonck

Welkom!

functie + organisatie in de chat

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of

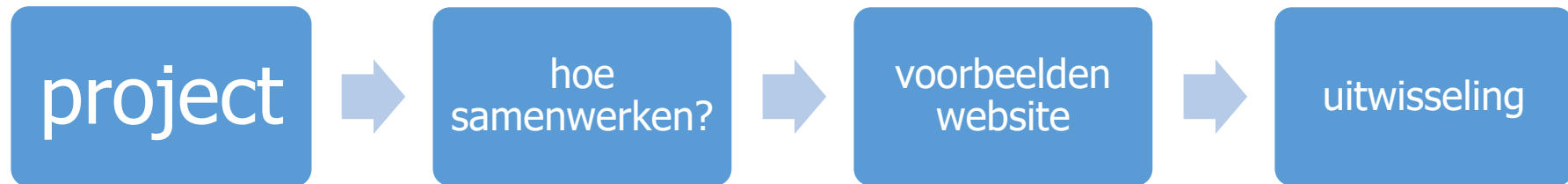

UNESCO
Associated
Schools

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Overzicht

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Overzicht

project

Wat?
Wanneer?
Participanten?
Onderzoeksvragen?

Wat is CLIL⁴ ?

Het **leerproces** van de leerlingen stimuleren door beter in te spelen op de duale focus van CLIL-onderwijs: zowel taal als inhoud.

Een betere **samenwerking** tussen CLIL-vak en vreemdetaallessen is *the next step forward* voor CLIL-onderwijs.

Methodiek van Lesson Study: een schoolinterne professionele leergemeenschap (PLG)

4 verschillende doelgroepen:

- de **leerkrachten** uit het secundair onderwijs
- de **CLIL-leerlingen** van het secundair onderwijs
- de **studenten** van de lerarenopleiding BaSO: studenten Geschiedenis, Wiskunde, Lichamelijke Opvoeding, Frans, Engels
- de **collega's-lectoren** van de lerarenopleiding

CLIL tot de vierde

Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek

CLIL naar een hoger niveau tillen op jouw school?

Professionaliseer samen met je collega's

Een betere integratie van taalgericht vakonderwijs en CLIL-didactiek, met z'n duale focus (content + language), is dé grote uitdaging om meer kwaliteit te bieden aan het CLIL-onderwijs in Vlaanderen¹. Momenteel liggen er nog tal van kansen doordat de taal- en de zaakvakken elk op hun eigen eiland werken. Met andere woorden: een betere samenwerking tussen CLIL-vak en vreemdetaallessen is *the next step forward* voor ons CLIL-onderwijs.

¹ Vlaamse overheid, Onderwijspiegel 2017.

Interesse?

CONTACTEER ONS VRIJBLIJVEND

Liesbeth Martens, CLIL-expert (liesbeth.martens@ucll.be)
Roel Van der Auwera, lector LO (roel.vanderauwera@ucll.be)
Machteld Pensaert, lector wiskunde (machteld.pensaert@ucll.be)
Ilse Van Hooydonck, lector geschiedenis (ilse.vanhooydonck@ucll.be)

Welke vakken?

Geschiedenis
Wiskunde
Lichamelijke opvoeding

Doel

Het leerproces van de leerlingen stimuleren door beter in te spelen op de duale focus van CLIL-onderwijs: zowel taal als inhoud.

Deelnemende scholen

School	Deelnemers
't Saam (Diksmuide)	<ul style="list-style-type: none">• 2 leerkrachten Wiskunde (waaronder CLIL-coördinator)• 2 leerkrachten Engels
Stedelijke Humaniora Dilsen (Dilsen-Stokkem)	<ul style="list-style-type: none">• 3 leerkrachten Wiskunde (waaronder CLIL-coördinator)• 3 leerkrachten Engels• 2 studenten UCLL (banaba meertalig onderwijs en bachelor secundair onderwijs)
Katholieke scholen Diest (Diest)	<ul style="list-style-type: none">• 1 leerkracht geschiedenis• 1 leerkracht Engels
Sint-Pauluscollege (Herzele)	<ul style="list-style-type: none">• 1 leerkracht geschiedenis• 2 leerkrachten Engels
Heilige Drievuldigheidcollege (Leuven)	<ul style="list-style-type: none">• 1 leerkracht Lichamelijke Opvoeding• 1 leerkracht Frans• CLIL-coördinator

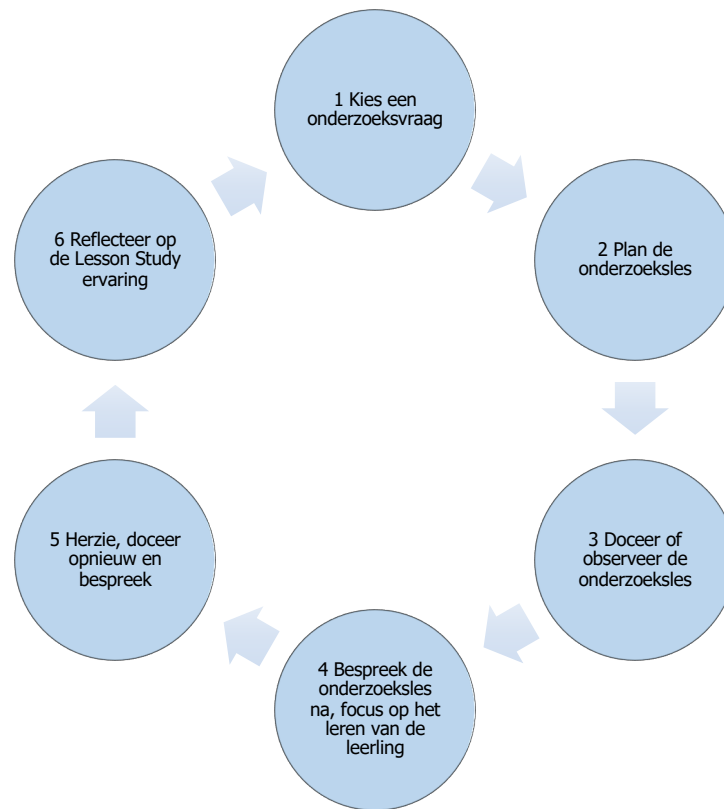

3 onderzoeksvragen van CLIL⁴

1. Hoe kunnen we via de methodiek van Lesson Study de samenwerking tussen de CLIL-leerkrachten en de taalleerkrachten verbeteren, met het oog op meer leerwinst voor de leerlingen in het CLIL-onderwijs?
2. Hoe kunnen we op basis van de inzichten en ervaringen uit de vijf Lesson Study-cycli professionalisering opzetten voor een ruimere groep CLIL-leerkrachten van de betrokken vakken?
3. Hoe kunnen we de knowhow van dit onderzoek implementeren in de opleidingen BaSO, banaba meertalig onderwijs en postgraduaat CLIL van de UCLL?

Wat is Lesson Study?

- professionaliseringsbenadering voor team leraren
- systematisch eigen lespraktijk bestuderen
- met focus op het leren van de leerlingen
- biedt extra ogen om het leren van de leerlingen te zien

Onderzoeksvragen van de verschillende teams

Hoe kunnen leerlingen relevante informatie uit historische bronnen halen, gebaseerd op leerstrategieën die ze in de les Engels geleerd hebben en hierbij meer spreekkansen creëren ?

Hoe kunnen we zorgen voor zoveel mogelijk spreekdurf en spreekkansen in de doeltaal met kruisbestuiving tussen de lessen Engels en CLIL-geschiedenis ?

Hoe kunnen we leerlingen ertoe brengen om tijdens de les CLIL-wiskunde de gedachtegang of hun denkproces in het Engels te formuleren ?

Hoe kunnen we leerlingen motiveren/ ondersteunen om Frans te gebruiken in de les Lichamelijke Opvoeding, in een veilige omgeving, zonder afbreuk te doen aan het tempo in de les en door linken te leggen naar de lessen Frans?

Hoe kunnen we meer en beter output creëren tijdens de lessen wiskunde, gebaseerd op en ondersteund door taalstructuren in de lessen Engels?

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of
UNESCO
Associated
Schools

Observatie leerlingen

Selecteren

Verschillende
profielen

Zaakvak/taalkvak

Differentiatie

Noodzaak

Homogene CLIL-klas
bestaat niet

Bevindingen

GE moeilijkheidsgraad
bronnen

LO spanningsveld taal
– actieve leertijd

WI rol taal bij het
leerproces

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Overzicht

Hoe?

Samenwerking
tussen CLIL-vak en
taalvak

Samenwerking CLIL- en taalvak

- **Duale focus**
 - Focus op taal in het CLIL-vak
 - Focus op inhoud in het taalvak

Duale focus: hoe?

1. Ga na welke taal de leerlingen nodig hebben in de CLIL-vakles
 - Zie **Language Triptych** op volgende slide
 - Hoe kan de taalles hierop inspelen?
 - Welke functionele taal kan als scaffolding ingezet worden? (metafoor van de **ladekast**)
2. Stel taaldoelen op

THE POWER OF MAKING THINKING VISIBLE

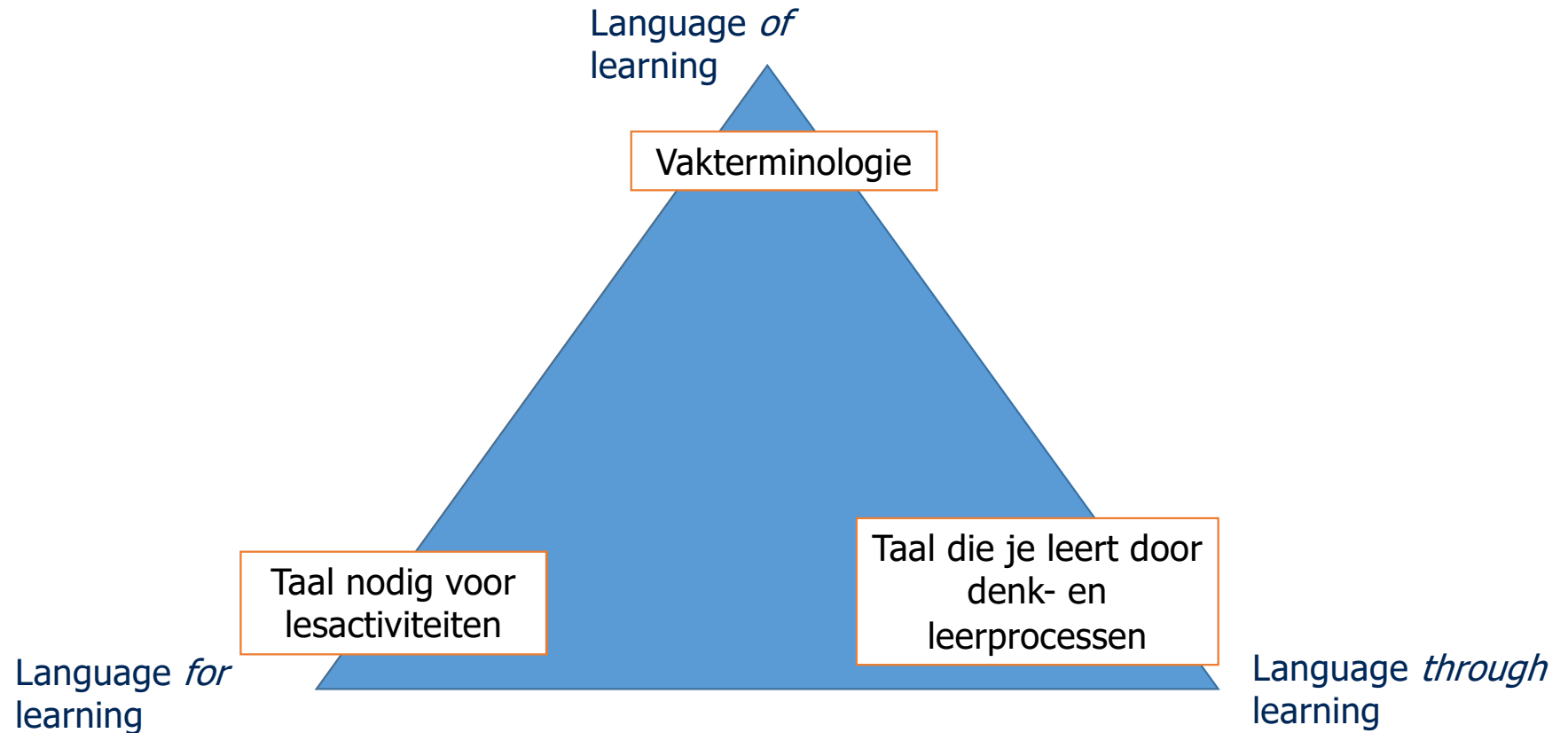

What's going on
there?

Coyle, The Language Triptych

HOW TO: GIVE YOUR OPINION

- *In my opinion ...*
- *If you ask me ...*
- *As far as I'm concerned ...*
- *To my mind ...*

HOW TO: DISAGREE

- *I completely disagree.*
- *I'm afraid I don't agree.*
- *I'm not sure about that.*
- *I beg to differ.*

HOW TO: AGREE

- *That's exactly how I feel.*
- *That's so true.*
- *I couldn't agree with you more.*
- *You're absolutely right.*

HOW TO: PERSUADE / NEGOTIATE

- *Why don't we ...*
- *You've got nothing to lose.*
- *That sounds interesting, but ...*
- *You won't be disappointed.*

HOW TO: ASK FOR REPETITION

- *Could you say that again, please?*
- *Excuse me?*
- *Could you repeat that, please?*
- *Sorry, I didn't catch that.*

HOW TO: STRUCTURE A PRESENTATION

- *First (of all) ...*
- *My first point ...*
- *Next / then ...*
- *Second / Third / ...*
- *Furthermore / Besides ...*
- *In conclusion / To summarize ...*

HOW TO: ...

HOW TO: AGREE

HOW TO: DISAGREE

HOW TO: PERSUADE / NEGOTIATE

HOW TO: ASK FOR REPETITION

HOW TO: STRUCTURE A PRESENTATION

HOW TO:

HOW TO:

HOW TO:

HOW TO:

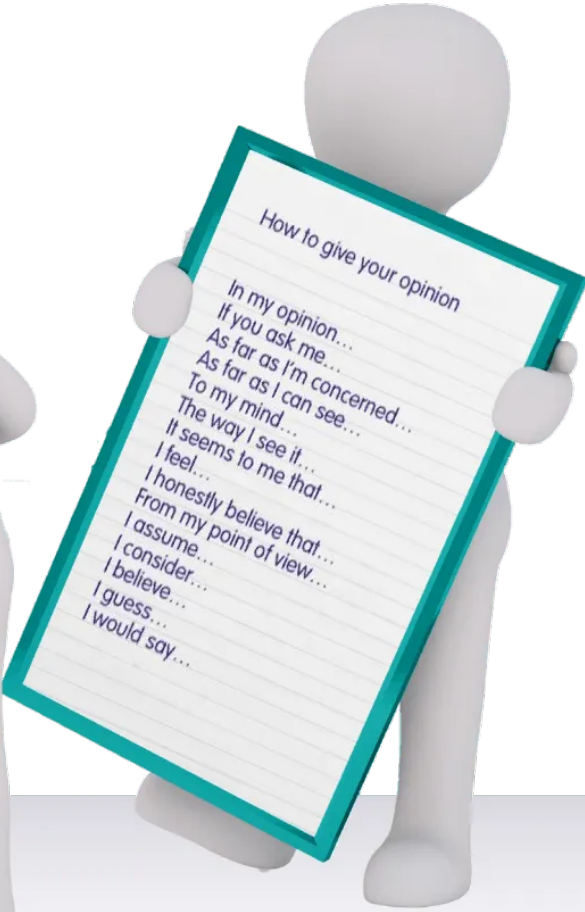
HOW TO:

HOW TO:

HOW TO:

HOW TO:

HOW TO: GIVE YOUR OPINION

How to give your opinion

- In my opinion...
- If you ask me...
- As far as I'm concerned...
- To my mind...
- The way I see it...
- It seems to me that...
- I feel...
- I honestly believe that...
- From my point of view...
- I assume...
- I consider...
- I believe...
- I guess...
- I would say...

Formuleren van taaldoelen

- De CLIL-vakleraar
 - Bewust van talige uitdagingen
 - Ook in de vaklessen
- Dit uit zich in het lesontwerp
 - Taaldoelen worden geëxpliciteerd
 - Er wordt bewust op taal ingezet
 - Taal wordt gezien als belangrijk instrument voor het denken
 - Taal helpt het leren zichtbaar te maken
 - Dit helpt de leerlingen vooruit in hun leerproces
 - Niet enkel vakspecifieke termen
 - Ook verwoorden i.f.v. inzicht verwerven

Samenwerking CLIL- en taalvak

- **Voorbeelden**
 - Afspraken i.v.m. gezamenlijk gebruik van taalstructuren
 - Bv. je mening geven, argumentatieve tekst opbouwen, een presentatie houden, een vergelijking maken...
 - Meer tips op onze [website](#)

Over het project ▾

Samenwerken in de praktijk ▾

Contact

www.cliltotdevierde.be

Tips

We geven 7 tips voor CLIL-vak- en vreemdetaalleraren die willen inzetten op de samenwerking tussen hun beide vakken, in het belang van hun CLIL-leerlingen.

Welke taal nodig?

Planning

Evaluatie

Fouten

Leerplandoelen

Taalstrategieën

**Spreek- en
schrijfkaders**

Klik op een
icoontje om
de bijhorende
tip te lezen.

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Overzicht

voorbeelden
website

<http://cliltotdevierde.be>

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Overzicht

uitwisseling

op Padlet

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Member of
UNESCO
Associated
Schools

Uitwisseling

Padlet

1. Welke opportuniteiten zie jij als taalleraar (CLIL-leraar, directie, ...)?
2. Wat is bij jou op school het belangrijkste obstakel voor meer didactische samenwerking tussen beide vakken?
3. Op welke manier wordt op jouw school de (inhoudelijk-didactische) samenwerking tussen beide vakken gerealiseerd?

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

 Member of

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization • UNESCO
Associated
Schools